

2017-02-06

Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över Riksintresseutredningens betänkande Planering och beslut för hållbar utveckling (SOU 2015:99), dnr M2015/04128/Nm

Ragn-Sells AB, i det följande benämnt "Ragn-Sells", har fått möjlighet att lämna synpunkter på Riksintresseutredningens betänkande "Planering och beslut för hållbar utveckling."

Ragn-Sells synpunkter

Generellt anser Ragn-Sells anser att avfallshanteringen behöver uppmärksammas tidigare och tydligare i den fysiska planeringen. Insamling och omhändertagande av avfall är en grundläggande samhällsfunktion samtidigt som avfallsanläggningar kan vara störande för omgivningen och därmed begränsande för andra funktioner. Det bör därför finnas en övergripande strategi för både lokala, regionala och nationella behov av avfallshantering. Inom ramen för dagens lagstiftning finns visserligen möjlighet att fastställa områden för avfallshantering som riksintresse men det har hittills inte skett.

Ragn-Sells välkomnar att områden för avfallshantering därmed på ett tydligare sätt kan komma att beaktas i översiktsplanering och andra beslutsprocesser genom bedömning att områdena utgör väsentligt allmänt intresse ur nationellt, regionalt eller lokalt perspektiv.

Ragn-Sells stöder följande i utredningens förslag till åtgärder;

- Berörd lagstiftning samordnas i större utsträckning.
- Sektorsmyndigheternas, länsstyrelsernas och kommunernas ansvar förtydligas i lagstiftningen.
- Fler typer av samhällsintressen beaktas, under förutsättning att det tas fram tydliga kriterier inom respektive sektor för bedömning av riksintresse respektive av väsentligt allmänt intresse på nationell, regional och lokal nivå.
- Områden och anläggningar för avfallshantering pekas tydligt ut bland de intressen som kan vara av väsentligt allmänt intresse på nationell, regional och lokal nivå och av riksintresse.
- Det ställs krav på obligatorisk redovisning och geografisk avgränsning av områden för riksintresse och för områden av väsentligt allmänt intresse i kommunernas översiktsplaner.

- Boverket får ansvar för att samordna myndigheter samt för att föra ett nationellt register om beslut om områden av riksintresse och om områden av väsentligt allmänt intresse ur ett nationellt perspektiv.

Ragn-Sells betonar vidare vikten av att;

- myndigheternas och kommunernas arbete med bedömning av områden av väsentlig allmänt intresse sker i samverkan med privata intressenter/aktörer.
- utredningens förslag inte leder till en ökad byråkratisering och längre beslutsprocesser i samband med exempelvis tillståndsprövning och exploatering.
- tillräckliga resurser avsätts på berörda myndigheter för att snarast ta fram kriterier och bedömningsunderlag för områden av riksintresse och för områden av väsentligt allmänt intresse.
- myndigheterna samordnar arbetssätt och kriterier för områden av riksintresse respektive för områden av väsentligt allmänt intresse. Tidigare har sektorsmyndigheterna arbetat helt olika med riksintressen och för att systemet ska få legitimitet krävs en ökad samsyn.
- områden av riksintresse förbehålls områden som har mycket stor betydelse ur ett nationellt perspektiv och som är unika i sitt slag.
- sektorsmyndigheterna aktualitetsprövar sina beslut om områden av riksintresse med ett fastställt intervall och upphäver beslut om riksintressen som inte längre uppfyller kriterierna.
- beslut om områden av väsentligt allmänt intresse samtidigt leder till en reell minskning av antal och utbredning av områden för riksintresse.
- Boverket ges i uppdrag att ta skyndsamt fram en handbok om tillämpning av hushållningsbestämmelserna och att denna innefattar vägledning i hur olika slags samhällsintressen bör prioriteras vid konflikter.

Bakgrund

Riksintresseutredningens har fått regeringens uppdrag att förslå åtgärder för att systemet för hushållning med mark och vatten ska förbättras så att en långsiktigt god hushållning ur ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt tryggas.

Nuvarande system anses föråldrat, svåröverblickbart och otydligt. Bristerna leder till att systemet är svårt att tillämpa, såväl för kommuner och länsstyrelser som för centrala myndigheter. Bestämmelserna tillämpas inte likartat över landet vilket kan drabba alla typer av intressen och leda till såväl hinder för utveckling som till felaktiga avvägningar. För att förenkla och tydliggöra det lagkomplex som styr hushållning med mark och vattenområden och särskilt områden av riksintresse föreslår utredningen flera förändringar i miljö-

balken, i förordningen om hushållning med mark- och vattenområden samt i plan- och bygglagen. Förslaget syftar också till att fler typer av samhällsintressen ska beaktas inom ramen för systemet.

Utredningen föreslår att ett nytt begrepp, *mark- och vattenområden av väsentligt allmänt intresse*, införs. Områden kan vara av väsentligt allmänt intresse ur nationellt, regionalt eller lokalt perspektiv. Bedömningarna ska göras av sektorsmyndigheter (nationell nivå) och länsstyrelser (regional nivå) och kommuner (lokal nivå). De olika intressena rangordnas inte och det är i första hand den enskilda kommunen som ska göra avvägningar mellan ev. oförenliga intressen.

Områden som idag bedöms vara av riksintresse omfattar ca hälften av Sveriges yta. Utredningen föreslår att riksintressen ska prövas, beskrivas och avgränsas geografiskt på ett tydligare sätt än idag. Enligt förslaget ska sektorsmyndigheterna utforma förslag till kriterier för såväl riksintresse som för väsentligt allmänt intresse på nationell nivå.

En rimlig och förväntad konsekvens av förslaget är att antalet och den sammanlagda utbredningen av områden av riksintresse minskar jämfört med i dag. Samtidigt bör incitamentet att beakta fler samhällsintressen, som inte når upp till kriterierna för riksintresse, öka att i den kommunala planeringen.

För Ragn-Sells AB

Pär Larshans
Hållbarhetschef

Gunilla Blomé
Projektledare Kvalitet och Miljö